

Dva sokola.

Pomlad je zavládala čez zemljo.

Pred njenim dihom so se umikali snegovi, odbežal mrzli sever in umolknila je ostra burja; za njo pa so se prikazovali beli zvončki, rmene trobentice in ponižni podleseki. Le tu in tam v odsojnih krajih in zadoljih se je še nekaj časa branil sneg solnčnim žarkom, solzil se je, ker je moral pustiti vlado zmagovalni pomladi.

V tistih dneh torej sta se srečala visoko pod višinami neba dva rodna brata sokola. Po dolgem času sta se zopet srečala in po bratovsko pozdravila. Vsedla sta se na visoko skalo, ki se je dvigala proti nebu na šentanski gori. Odtod sta imela krasen razgled po dolinah in nižje ležečih hribih. Solnce, toplo in prijetno, je ravnokar prekrasno sijalo na doline in gore.

„Krasna zemlja, bratec!“ vzklikne prvi ob pogledu na krasoto pomladnje narave.

Tovarišu se pa pogled zmračí, ostro uprè svoje oko v brata in jezen odvrne:

„Ej, zemlja je pač lepa, a ljudje, ki bivajo na nji, so hudobni kakor zmeraj; niso je vredni.“

„Ti vedno ostro sodiš zemske prebivalce, a povsem resnična ni tvoja sodba. Hudobni so res, a dobé se tudi dobri, prav dobri.“

„Čuj me, brate, ker ne veruješ mojim besedam“, začne ostrogledi drug. „Čuj moje izkušnje, in potlej sodi! Jaz ostro gledam, zato i ostro sodim. Zemski ljudje pravijo, da je mladina njih up in pa znak, kakšen rod bo v prihodnjih letih na svetu. Če to pomislim, potem se svetu obeta slaba, kajti mladina je sedaj bolj izprijena kot kedaj poprej. Zato imam dokaz iz nedavnih dnij.“

Bilo je menda prejšnji torek. Zadnji sneg je še ležal po zemlji, a je pod pritiskom solnčnih žarkov hitro kopnel in puščal po potih in cestah blato in umazane luže. Jaz sem plaval v velikih kolobarjih nad vasico Gabrom in sem se kratkočasil s tem, da sem opazoval dejanje in nehanje ljudij pod seboj. Ravnokar je minila šola in dečki in deklice so se usuli iz poslopja kakor čebele, kadar rojijo. Lep je bil pogled na živahno mladino.

Na šolskem pragu je stal gospod učitelj in zrl za mladimi paglavci. Dokler jih je gledal učitelj, bili so še mirni, a ko izgine ta izmej durij, se prične vpitje, pretep in zmerjanje. No, pa to bi naj že bilo. Mladina je vročekrvna in živahna, ne smemo ji zameriti, če se dva trdo sprimeta za ušesa ali lase. Žalostnejše je to, kar sledi.

Na ovinku poti, ki pelje v vas Gaber, je šepal počasi star berač. V jedni roki je držal palico, v drugi sprednji del bisage, zadnji njen del mu je visel čez ramo na hrbtu. Prijazen in pohleven se mi je zdel možiček, naj si je bil tudi revež.

Sedaj ga zagledajo sprednji dečki, in peklenska misel jim šine v mlade glavice: dajmo ga kepati. Sneg se je tajal in delal po cestah in potih umazane rjave luže...

In letele so kepe za kepami na siromaka, ki se je branil, pretil s palico, a hrom človek ne more ubežati kot mal paglavec. Res ga ni vsaka kepa zadela, a srce se mi je krčilo žalosti in oko temnelo jeze, ko sem gledal ta divji prizor, in čul kričanje in veselo vpitje dečkov zaradi te trdosrčnosti. Zgrozil sem se nad tako mladino in odletel v velikih kolobarjih od ondod...

No, me boš še krivil in dolžil, da sodim preostro svet?"

Zvedavo je uprl svoje veliko temno oko na tovariša.

„Žal, da je res, kar si mi pravil. A ti si prehitro odletel, da nisi videl, kaj je prišlo za tem.

Ko sem priletel jaz nad ono vasico, dečkov že ni bilo nikjer več. Ob poti pa je slonel berač in si brisal umazani obraz. Pri njem sta stala deček in deklica: brat in sestra. Šla sta bolj zadaj iz šole in nista vedela, kako grdo so delali tovariši z ubogim beračem. V srce se jima je smilil revež. Aj, da bi bil videl ta dva nežna obrazka, te mile oči, te drobne ročice, gotovo bi bil omilil svojo prejšnjo obsodbo! V teh ljubeznivih telescih mora biti najblažje srce, si mora vsak misliti, kdor ju je le videl. In res je bilo blago, sočutno, usmiljeno srce bratcu in sestrici.

Pomagala sta beraču zadeti malho na rame, ki mu je bila padla na blatno pot, deček mu je podal palico, in deklica ga je povabila s seboj na dom. In šel je z njima starček in izginil v lepo beljeni hiši na koncu vasice...

Vzljubil sem ta dva nežna otročiča, da se nisem mogel takoj ločiti od onega kraja. A žal, nisem veliko več videl tisti dan. Dva ali trikrat sem še videl tisto popoldne deklico zunaj hiše, in dečka, ki je hitel proti farni vasi v prodajalnico. Čudno se mi je zdelo, da ni bilo berača več ven iz hiše. Morda je zbolel starosti in slabosti?

Nisem se motil. Drugi dan sem videl, kako je hitela deklica proti župnišću. Kmalu nato se je oglasil zvon in ljudje so govorili: „Z Bogom gredó k Belčevim. Tuji berač je zbolel na smrt!“

Precej mi je bilo vse jasno. Belčevi so vzeli usmiljeno berača pod streho, in zbolel je revež.

Gospod župnik so pa kmalu nato prišli k Belčevim z Najsvetejšim. Ljudje so šli naproti Bogu do konca vasi, kjer so peli: „Sveto, sveto...“

Ej, sem si mislil: svet še ni tako slab, kot govoriš ti. Vera je še trdna pri ljudeh. Tudi mladino sem videl, da je šla pobožno za Najsvetejšim. Najlepše sta se seve obnašala Belčeva, bratec in sestrice.

Znova se je kmalu nato oglasilo žalobno zvonjenje: glasilo se je voščilo k zadnjemu počitku neznanemu beraču.

In videl sem pogreb in moje tenkočutno uho je čulo hvalo bratu in sestri, da sta sama kupila sveče, ki so gorele pri mrtvaškem odru, z denarjem, ki sta si ga nahranila. In milo se mi je storilo zaradi velike in nežne ljubezni, ki sta jo imela do tujega, neznanega moža. Pa tudi drugih otrok je bilo mnogo za pogrebom in znabiti so se že kesali tisti trdosrčni šolarji, ki so prej kepali ubožca.

Torej ne sodi preostro: svet ima še mnogo vrlih ljudij in tudi otrok...“

„To je posamezen slučaj; večina mladine je izprijena.“ Ni se dal pre-
pričati temnogledi sokol, zaklopotal je dvakrat, trikrat s perutmi in odletel
z goré.

Sedaj pa, draga slovenska mladina, lahko dokažeš s svojim življenjem,
kateri sokol je imel prav! Bog daj, da bi bil temnogledi sokol osamljen!

Angelar Zdénčan.

Premeteni pes.

(Poleg angleškega.)

Ynekem samostanu v Franciji je dobilo vsak dan dvajset revežev ob
gotovi uri obed. Vratarjev pes je bil vedno prisoten in prežal na
drobtine, katere bi mu darovali. Ker so bili gostje sami gladni in
ne posebno usmiljeni, so privoščili ubogemu psičku komaj toliko, da je po-
vohal hrano, od katere je želel tudi nekaj prejeti. Vsak revež, ko je prišel
v samostan, je pozvonil in prejel od vratarja svoj del čez majhno okence,
pri katerem se nista mogla videti.

Nkega dne je pes počakal, da so vsi reveži prejeli svoje dele, prijel
je z zobmi držalo zvonca in potegnil. Dobil je, kar je želel, in tako storil
potlej vsak dan.

Samostanski kuhar je vendar kmalu opazil, da daje mesto dvajset jeden-
indvajset delov, in zato dobro pazil, da bi prišel stvari na sled, kar se mu
je tudi posrečilo.

Ko so menihi zvedeli za ta dogodek, so poplačali premetenega psa s
tem, da so mu dovolili zvoniti, za kar je redno dobival svoj del.

— c —

Pomladne sanje.

Bolan na postelji ležim,
Oko pa ven mi silí,
Kjer trosi cvet dehteč na svet
Pomlad v cvetočem krili.

Nazaj otožen duh hiti,
Nazaj tja v lepe dnove,
Ko hitel v srcu ves vesel
V zelene sem bregove.

Med cvetjem zatopljen nekdam
Sprehajal sem se v raji
In mislil: „Ti, ki daš pomlad,
Od nje si v sreči slaji!

In v delih večji Ti si Bog,
Kot cvetna je narava,
Saj vse je Tvoje, Ti si sam
Iz sebe, Tebi: slava!“

Bolan na postelji ležim,
Oko pa ven mi silí,
Kjer trosi cvet dehteč na svet
Pomlad v cvetočem krili.

Le upaj srce, saj se spet
Povrne zdravje milo,
Tedaj bom spet hitel razvnet
V pomladi nežno — krilo!

Andr. Rapè.

